ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПРЕМЬЕР-МИНИСТРІНІҢ
ОРЫНБАСАРЫ

ЗАМЕСТИТЕЛЬ
ПРЕМЬЕР-МИНИСТРА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТА

201____ жылғы ________________ Астана, Үкімет Үйі «____» ________________ 201___ г.

№______________

№ исх: 20-8-1/538 дз от: 15.03.2018

Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің
депутаттарына
(тізім бойынша)

2018 жылғы 22 ақпандағы № ДЗ-50

Құрметті депутаттар!

Сіздердің «Баршаға арналган техникалық және кәсіптік білім» жобасы мен Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсінкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналган бағдарламасын (бұдан әрі – Бағдарлама) қаржыландыру мен іске асыру тетіктеріне қатысты сауалдарыңызға мынаны хабарлаймыз.

Бағдарлама шеңберінде қаражаттың жеткіліксіз бөлінуіне қатысты

Бағдарламаның жұмысшы мамандықтары бойынша оқуға түсетін негізгі контингенті аз қамтылған отбасылардан шыққан білім алушылар болып табылады, оларға оқу шығыстарын төлеу (351 мың теңге), стипендия (айына 16759 теңге), жылына 2 рет жазғы және қысқы демалыс кезінде жеңілдікпен жол ақысын төлеу (4 АЕК) және тегін бір реттік ыстық тамақ (94,9 мың теңге) және экология үшін қосымша ақы (Ақтөбе және Қызылорда облыстары) түрінде елеулі мемлекеттік қолдау қарастырылған.

1 білім алушыға жұмсалатын шығыстар құнын айқындау кезінде 2017-2019 жылдарга жасалған бюджеттік өтінімдегі 2017-2019 жылдарга арналган техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарында (ТжКБ) мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша 1 білім алушыга жұмсалатын шығыстардың орташа есебі негізге алынды.

Есептер құрылымына: бөлінген қаржы ескерілген еңбекақы төлеу қоры, іссапар шығыстары, коммуналдық қызметтер, байланыс қызметі, оқу-әдістемелік әдебиет сатып алу, компьютерлік техникаға және аса күрделі жабдықтарға қызмет көрсету, жұмсақ мүкәммал сатып алу және т.б. кіреді.

Осылайша, 1 білім алушыга жұмсалатын шыгыстар құны 2017 жылга – 351,0 мың теңгені (айына орташа шығыс – 29,3 мың теңгені), 2018 жылға – 353,0 мың теңгені, 2019 жылға – 356,0 мың теңге, **олар тамақтануға жұмсалатын шығындарды көздемейді.**

Бұл ретте 1 студентке жұмсалатын барлық шығыстарды ескере отырып, айына 55184 теңгеден келеді *(оның ішінде оқуға – 29300 теңге, стипендияға – 16759 теңге, ыстық тамаққа – 9125 теңге)*. Сондай-ақ, білім

15.03.2018 Копия электронного документа
16.03.2018 9:47:24 00000000

алушылар үшін жеңілдікпен жол жүруге шығыстар (жылына екі рет, барлығы 9620 теңге) көзделген.

Сонымен қатар «Арал өңіріндегі экологиялық қасірет салдарынан зардап шеккен азаматтарды әлеуметтік қорғау туралы» Заңға сәйкес Бағдарлама шеңберінде Ақтөбе және Қызылорда сияқты жекелеген облыстар үшін экологиялық қолайсыз жағдайларда тұрып жатқаны үшін коэффициентті қолдана отырып оқуға қосымша ақы *(экологиялық апат аймағы бойынша – 1,5; экологиялық дағдарыс жағдайы бойынша – 1,3; экологиялық дағдарыс жағдайына жақындаған аймақ бойынша – 1,2)* көзделген.

Бүгінгі таңда Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі (бұдан әрі – Министрлік) өңірлердің нақты шығыстары бойынша мониторинг жүргізді. Жалпы сипаттағы трансферттер түрінде жіберілген қаражаттың жалпы сомасы – 17,2 млрд. теңгені құрайды, оның ішінде жекелеген шығыстар баптарында оқу шығыстарына – 8,6 млрд. теңге, стипендияға – 5,4 млрд. теңге, ыстық тамаққа – 2,7 млрд. теңге, жол жүруге – 0,2 млрд. теңге көзделген.

Баяндалғанды ескере отырып, мамандарды даярлауға бөлінген қаражат, оның ішінде бір студентті оқытуға кететін шығындар көлемі жеткілікті деп ойлаймыз.

Студенттердің тамақтануына жұмсалатын шығыстарды қайта қарауға қатысты

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 12 наурыздағы № 320 қаулысымен бекітілген Әлеуметтік көмек көрсетілетін азаматтарға әлеуметтік көмектің мөлшерін, көздерін, түрлерін және оны беру қағидаларына сәйкес білім **алушылар техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында білім алу кезеңінде жетім балаларға арналған күндізгі рацион құнының 40 пайызы есебінен тегін ыстық тамақтану құқығына ие.**

Студенттерді тамақтандыруды ұйымдастыруға жұмсалатын шығыстарды (күндізгі рационды) айқындау үшін бюджетті қалыптастыру кезеңінде Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетінің деректері бойынша есептер пайдаланылды, оған сәйкес ТжКБ ұйымдарында 1 білім алушының күндізгі рационы жетім балалар үшін 912,3 теңге, оның ішінде 40% – 365 теңге.

Сонымен қатар кейбір өңірлерде ыстық тамақпен қамтамасыз етуге жұмсалатын шығыстар күніне 365 теңге мен 535 теңге аралығында өзгеріп отырады.

Бұл ретте студенттер үшін тамақтандыруды ұйымдастыруды облыстардың, Астана және Алматы қалаларының білім басқармалары «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңға сәйкес жүзеге асырады.

Бір студенттің тамақтануына жұмсалатын шығыстар сомасы белгіленген тәртіппен жергілікті атқарушы органдармен келісілген.

2018 жылы тамақтануға жұмсалатын шығыстардың жалпы сомасы 2,7 млрд. теңгені құрады және өңірлерге жалпы сипаттағы трансферттер түрінде толық көлемде жіберілді.

Жергілікті атқарушы органдар қажет болған жагдайда Бағдарламаны іске асырудың экономикалық жағдайларын ескере отырып, бір студенттің тамақтануына жұмсалатын шығыстар көлемін ұлғайту мүмкіндігін қарастыра алады.

Осыған байланысты Министрлік ағымдағы жылы бір реттік тамақтану құнын ұлгайту мәселесін жергілікті атқарушы органдармен пысықтауда.

Бағдарлама шеңберінде тегін білім алатын студенттерге стипендия төлеу кезінде сессия және академиялық берешектер немесе аралық аттестаттау қорытындысы бойынша үлгерімге қойылатын талаптарды қайта қарауға қатысты.

Багдарламаның негізгі мақсаты бұрын біліктілігі жоқ және жұмысқа орналаспаған, оқуға қаржылық мүмкіндігі жоқ халықтың әлеуметтік әлсіз топтарының арасынан шыққан топтарға қолдау көрсету болып табылады.

Тиісінше, Багдарлама контингентін қалыптастыру кезінде жыл сайын біліктілік талап етілмейтін еңбек нарығына шыққан адамдар саны есепке алынған, бұл орташа алғанда - 20 мың (*20,8 мың адам оқиды, оның ішінде аз қамтылған отбасынан – 7410 адам, көп балалы отбасынан – 5468 адам, жетім балалар - 497 адам, жұмысқа орналаспағандар - 6513 адам, мүгедектер - 242 адам).*

Тиісінше Багдарламаның әлеуметтік, оның ішінде жастардың маргиналдануымен күресу бағытын ескере отырып, үлгеріміне қарамастан жастарға стипендия төлеу ретінде әлеуметтік қолдау көрсетудің қосымша шаралары қабылданды. Білім алушылардың аталған санатында қаржыландырудың қосымша көздері жоқ болғандықтан, үлгерімі бойынша стипендиядан айрылған жағдайда олардың оқуын жалғастырмауы және колледждерден кетуі, еңбек нарығының білігі жоқ жұмыс күштерімен толығу қатерлері туындауы мүмкін.

Бірінші семестрдің қорытындылары бойынша 20,8 білім алушының ішінде 106 адам *(білім алушылардың жалпы санынан 51%)* аралық аттестаттауды қанағаттанарлық деңгейде аяқтаған.

Жоғарыда баяндалғанның негізінде **білім алушыларды нәтижелі жұмыспен қамту үшін Бағдарлама шеңберінде оларға жұмысшы біліктілігін берудің әлеуметтік маңыздылығы мен қажеттілігін ескере отырып** қатысушыларға үлгеріміне қарамастан стипендия төлеу бағдарламасын сақтауды орынды деп санаймыз.

Бағдарлама шеңберінде үздіктер мен жетім балаларға, мүгедектерге арналған ұлғайтылған мемлекеттік білім беру гранттарын төлеудің жоқтығына қатысты және Білім беру ұйымдарында білім алушыларға мемлекеттік стипендияларды тағайындау, төлеу қағидалары және олардың мөлшерлеріне өзгерістер енгізу қажеттілігі туралы[1]

---

[1] Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 7 ақпандағы № 116 қаулысымен бекітілген.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 7 ақпандағы №116 қаулысымен бекітілген Білім беру ұйымдарында білім алушыларға мемлекеттік стипендияларды тағайындау, төлеу қағидалары (бұдан әрі - Қағидалар) және олардың мөлшерлерінің 20-тармағына сәйкес **емтихан сессиясының нәтижелері бойынша тек «өте жақсы» деген бағалары бар білім алушыларға, оның ішінде көзі нашар көретін мүгедектер мен құлағы кеміс мүгедектерге** – белгіленген мемлекеттік стипендияның мөлшеріне 75%, жетім балалар мен ата-аналарының қамқорлығынсыз қалган балаларға - 30% студенттерге - 15% ұлғайтылған мемлекеттік стипендия көзделген.

Барлығы Бағдарлама бойынша 242 мүгедек білім алады, оның ішінде 47 мүгедек - көзі нашар көреді (12 адам) және құлағы кеміс (35 адам).

Тиісінше Қағидаларда ұлгайтылган стипендия төлеу көзделген және жергілікті атқарушы органдардың көзі нашар көретін мүгедектер мен құлағы кеміс мүгедектерге, жетімдерге, үздіктерге тиісті қосымша ақы төлеу мүмкіндігі бар.

Төрешілдік рәсімдерді болдырмауға қатысты. Қағидаға өзгерістер енгізу қажеттілігіне қатысты. Онлайн режимде өтініш беру үшін электронды базаны құру қажеттілігі туралы.

«Техникалық және кәсіптік білімі бар кадрларды даярлауды және қысқа мерзімді кәсіптік оқытуды ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2017 жылғы 30 қаңтардағы № 35 бұйрығына сәйкес мынадай тәртіп айқындалған.

Мобильді топ үй-үйді аралап үміткерлердің тізімін қалыптастырады және оларды аудандық (қалалық) деңгейдегі білім беру саласындағы жергілікті атқарушы органдарға және өңірлік комиссияларға береді.

Аудандық (қалалық) деңгейдегі білім беру саласындагы жергілікті атқарушы органдар үміткерлерге оқу орнында оқу үшін жолдама береді. Облыстық деңгейдегі білім беру саласындагы жергілікті атқарушы органдар оқу орындарымен шарт жасасады.

Көрсетілген тәртіп үміткерлер үшін жеңілдетілген болып табылады. Сонымен қатар, Министрлік Бағдарлама қатысушысының мәртебесін анықтау кезінде төрешілдік рәсімдерге жол бермеу және контингентті қалыптастыру жөнінде шаралар қабылдауда.

Қазіргі уақытта Министрлік жергілікті атқарушы органдармен тиісті жұмыс жүргізуде.

Е. Досаев

Орынд.:М. Көрпебаев
т.745-410

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПРЕМЬЕР-МИНИСТРІНІҢ
ОРЫНБАСАРЫ

ЗАМЕСТИТЕЛЬ
ПРЕМЬЕР-МИНИСТРА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТА

201____ жылғы ________________ Астана, Үкімет Үйі «____» ________________ 201___ г.

№______________

№ исх: 20-8-1/538 дз от: 15.03.2018

**Депутатам
Мажилиса Парламента
Республики Казахстан**
(по списку)

На № ДЗ-50 от 22 февраля 2018 года

Уважаемые депутаты!

На Ваш запрос относительно финансирования и механизмов реализации проекта «Бесплатное техническое и профессиональное образование для всех» и Программы развития продуктивной занятости и массового предпринимательства в Республике Казахстан на 2017 - 2021 годы (далее – Программа) сообщаем следующее.

Относительно недостаточного выделения средств в рамках Программы

Основным контингентом Программы, поступающих по рабочим специальностям, являются обучающиеся из малообеспеченных семей, для которых предусмотрена значительная государственная поддержка в виде оплаты расходов на обучение (351 тыс. тенге), стипендии (16 759 тенге в месяц), выплаты льготного проезда 2 раза в год в период летних и зимних каникул (4 МРП), бесплатного одноразового горячего питания (94,9 тыс. тенге в год) и доплаты за экологию (Актюбинская и Кызылординская области).

При определении стоимости на 1-го обучающегося за основу применялись средние расчёты расходов на 1-го обучающегося по государственному образовательному заказу в организациях технического и профессионального образования (ТиПО) на 2017-2019 годы из бюджетной заявки на 2017-2019 годы.

В структуру расчёта входят: фонд оплаты труда с учётом отчисления, командировочные расходы, коммунальные услуги, услуги связи, приобретение учебно-методической литературы, обслуживание компьютерной техники и высоко сложного оборудования, приобретение мягкого инвентаря и др.

Таким образом, стоимость обучения 1-го студента в 2017 году составила - 351,0 тыс. тенге *(средний расход в месяц - 29,3 тыс. тенге)*, в 2018 году составляет - 353,0 тыс. тенге, в 2019 году - 356,0 тыс. тенге, **которая не предусматривает затраты на питание.**

При этом с учётом всех расходов на 1-го студента в месяц приходится 55184 тенге *(в том числе обучение - 29300 тенге, стипендия - 16759 тенге, на*

15.03.2018 Копия электронного документа.

горячее питание - 9125 тенге). Также предусмотрены расходы на льготный проезд для обучающихся *(два раза в год, всего 9620 тенге).*

Кроме того, в соответствии с Законом «О социальной защите граждан, пострадавших вследствие экологического бедствия в Приаралье», в рамках Программы для отдельных областей, таких как Актюбинская и Кызылординская, были предусмотрены доплаты к обучению за экологию с применением коэффициента за проживание в экологически неблагополучных условиях *(по зонам: экологической катастрофы - 1,5, экологического кризиса - 1,3, экологического предкризисного состояния - 1,2).*

На сегодняшний день Министерством образования и науки (далее - Министерство) проведён мониторинг по фактическим расходам регионов. Общая сумма направленных средств трансфертами общего характера на 2018 год составляет - 17,2 млрд.тенге, в том числе отдельными статьями расходов предусмотрены расходы на обучение - 8,6 млрд.тенге, стипендию - 5,4 млрд.тенге, горячее питание - 2,7 млрд.тенге, проезд - 0,2 млрд.тенге.

Учитывая изложенное, полагаем, что объем выделенных средств на подготовку специалистов, в том числе затрат на обучение одного студента достаточен.

Относительно пересмотра расходов на питание студентов

Согласно Правилам предоставления социальной помощи гражданам, которым оказывается социальная помощь, утверждённым постановлением Правительства Республики Казахстан от 12 марта 2012 года № 320 (далее - Правила), обучающиеся в период обучения в организациях технического и профессионального, послесреднего образования **имеют право на бесплатное горячее питание из расчёта 40% от стоимости дневного рациона для детей-сирот.**

В период формирования бюджета для определения расходов на организацию питания студентов (дневного рациона) использовались расчёты по данным Комитета по статистике Министерства национальной экономики, согласно которым дневной рацион 1-го обучающегося в организациях ТиПО для детей-сирот составляет 912,3 тенге, из них 40% - 365 тенге.

Вместе с тем, в некоторых регионах расходы на обеспечение горячим питанием варьируются от 365 тенге до 535 тенге в день.

При этом организация питания для студентов осуществляется управлениями образования областей, гг. Алматы и Астаны в соответствии с Законом «О государственных закупках».

Суммы расходов на питание одного студента согласованы в установленном порядке местными исполнительными органами.

В 2018 году общая сумма расходов на питание составила 2,7 млрд. тенге и направлена в регионы трансфертами общего характера в полном объёме.

Местные исполнительные органы при необходимости с учётом экономических условий реализации Программы могут рассмотреть возможность увеличения расходов на питание одного студента.

В связи с этим, Министерством прорабатывается с местными исполнительными органами вопросы увеличения стоимости одноразового питания в текущем году.

Относительно необходимости пересмотра требований по итогам сессии и академических задолженностей или промежуточных аттестаций к успеваемости при выплате стипендии студентам, обучающимся бесплатно в рамках Программы

Основной целью Программы является поддержка социально-уязвимых групп населения из числа не имеющих ранее квалификации и нетрудоустроенных, не имеющих финансовые возможности обучаться.

Соответственно, при формировании контингента Программы в расчёте учитывалось количество лиц из числа молодёжи, ежегодно выходивших на рынок труда без квалификации - в среднем 20 тыс. человек *(обучаются 20,8 тыс. чел., в том числе из малоимущих семей - 7410 человек, из многодетных семей – 5468 человек, дети сироты – 497 человек, не трудоустроенные – 6513 человек, инвалиды - 242 человек).*

Учитывая социальную направленность Программы, в том числе по борьбе с маргинализацией молодёжи, были приняты дополнительные меры их социальной поддержки, в части выплаты стипендии в независимости от успеваемости. К тому же, данная категория обучающихся не имеет дополнительных источников финансирования и в случае лишения стипендии по успеваемости, возможны риски, связанные с невозможностью продолжить обучение, их оттоком из колледжей и пополнением рынка труда неквалифицированной рабочей силой.

По итогам первого семестра из 20,8 тысяч обучаемых на удовлетворительно завершили промежуточную аттестацию – 10,6 тысяч человек *(51 % от общего числа обучающихся).*

На основании изложенного, учитывая **социальную значимость и необходимость предоставления обучающимся в рамках Программы рабочей квалификации для обеспечения их продуктивной занятости**, считаем целесообразным сохранить для них выплату стипендии вне зависимости от успеваемости.

Относительно отсутствия выплаты повышенных государственных образовательных грантов для отличников и детей – сирот, инвалидов в рамках Программы и о необходимости внесения изменений в Правила назначения, выплаты и размеры государственных стипендий обучающимся в организациях образования[1]

Согласно пункту 20 Правил назначения, выплаты и размеров государственных стипендий обучающимся в организациях образования (далее - Правила), утверждённых постановлением Правительства Республики Казахстан от 7 февраля 2008 года № 116 **предусмотрена выплата повышенных**

[1] Утверждены постановлением Правительства от 7 февраля 2008 года № 116.

государственных стипендий обучающимся, имеющим по результатам экзаменационной сессии только оценки «отлично», в том числе инвалидам по зрению и инвалидам по слуху - в размере 75% к установленному размеру государственной стипендии, из числа детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей -30%, студентам - 15%.

Всего по Программе обучается 242 инвалида, из них 47 человек – инвалидов по зрению (12 человек) и по слуху (35 человек).

Соответственно, выплата повышенной стипендии предусмотрена Правилами и **местные исполнительные органы имеют возможность выплатить соответствующую доплату инвалидам по зрению и инвалидам по слуху, сиротам, отличникам.**

Относительно необходимости внесения изменений в Правила касательно исключения бюрократических процедур. О необходимости создания электронной базы для подачи заявления в онлайн режиме

В соответствии с приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 30 января 2017 года № 35 «Об утверждении Правил организации подготовки кадров с техническим и профессиональным образованием и краткосрочного профессионального обучения» определён следующий порядок.

Мобильная группа формирует список претендентов при дворовом обходе и передаёт местным исполнительным органам в области образования районного (городского) уровня и региональным комиссиям.

Местные исполнительные органы в области образования районного (городского) уровня выдают претендентам направления на обучение в учебное заведение. Местные исполнительные органы в области образования областного уровня заключают договора с учебными заведениями.

Указанный порядок является упрощённым для претендента. Вместе с тем, Министерством приняты меры по недопущению бюрократической волокиты при определении статуса участника Программы и формированию контингента.

В настоящее время Министерством проводится соответствующая работа с местными исполнительными органами.

Е. Досаев

Исп. М. Курпебаев
т. 745-410